

TAPOLCZAI LAPOK

EZEELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDEKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-ter sora 1 korona.

A vincellériskola.

Már mult számunkban említettünk, hogy a tapolczai állami vincellériskola szükségessége, vagy fölösleges volta fölött időszerűvé vált a véleménynyilvánítás. A véleményadásra a vidék gazdáinak leghivatottabb szervezete, a Tapolczavidéki Gazdakör a folyó hó 4-én tartott igazgatóválasztmányi gyűlésén hozott ez ügyben határozatot, amely megpecsételte azt az általános véleményt, hogy a vincellériskola a szőlőrekonstrukció idején igen fontos és közgazdasági szempontból, szőlő- és bortermelő vidékünkön örökre maradandó missiót teljesített, azonban mint ilyen részben befejezte missióját, másrészt viszont a jelenlegi minőségében még várható és szükséges céljának nem felel meg. Éppen ezért a jelenlegi állapotában, szervezetében nem véleményezi az iskola fenntartását, de nagyon szükségesnek és kívánatosnak tartja a gazdakör egy oly intézmény létesítését, amely a szőlőgazdáknak a jövőben is szaktanácsadója, bajaiban orvoslója legyen.

Valljuk meg őszintén, dacára annak, hogy vidékünk ősidőtől fogva bortermelő vidék volt, azonban sajnos, nagy átlagban az okszerű borkezeléshez gazdáink nem értenek. Ennek is

meg van részben az oka, mert bortermelőink boraikat legtöbbször a termés után, mint nyers bort tovább adják, értékesítik, de talán éppen az volna a cél, hogy az értékesítés emelése céljából megtanulnák termelőink a bor további okszerű kezelését is. A másik cél, amit az óhajtott intézmény munkálna, az volna, hogy a szőlő oly sokféle bajában, betegségében stb. orvosló tanácsadója volna, amely egy kisebb méretű bakterológiai kísérleti állomással volna kibővitendő. Ily értelemben hozta meg véleményét a Gazdakör választmánya, amit az alábbiakban hozunk.

„A Tapolczavidéki Gazdakör választmánya folyó hó 4-én tartott ülésén Tapolca nagyközségnek a m. kir. földmivelésügyi miniszteriumhoz intézett ama kérelmét: Hogy részére a vincellériskola épületei s udvartere — amennyiben nevezett iskola jelen elhelyezésében felszerelése s szervezésében a kitűzött célt szolgálni úgy sem tudja, — minden kárpótlás nélkül visszabocsájtassék, pártólólag tudomásul veszi és ahhoz hozzájárul annyival is inkább, mert eme épületekben óhajlja Tapolca nagyközség a szép fejlődésnek indult m. kir. állami polgári leányiskoláját elhelyezni.

Eme intézménye, jobb hiányában, ezidő szerint egy szűk bérházban van

elhelyezve, amely egyrészt a számban folyton növekedő leánykakat immár befogadni nem képes, másrészt e helyiségét is csak 1918 évig tudta a község biztosítani.

Más, csak részben is megfelelő helyiség pedig nem áll a községnek rendelkezésére.

Szükségesnek látja azonban a választmány felhívni a magas miniszterium mindenre kiterjedő figyelmét ama fontos körülményre, miszerint Tapolca s vidékének fő megélhetési forrását a bortermelés képezi, s így feltétlen szüksége van vidékünknek egy olyan szakintézményre, amely a szőlő- és bortermelés, annak megfelelő kezelése, értékesítése, stb. körül fölmerülő szakmunkálatok s kérdésekben kellő utmutatással és utbaigazítással látja el a hozzáfordulókat.

Ép azért mély tisztelettel kéri a Tapolczavidéki Gazdakör a m. kir. földmivelésügyi miniszteriumot, hogy a vincellériskola megszüntével a ker. szőlőszeti, borászati és pincefelügyelőséget, esetleg az áll. borpincével kapcsolatban, továbbra is meghagyni kegyeskedjék.

A tapolczai vincellériskola további sorsa tehát most a földmivelésügyi kormány kezében van, amely ha a vincellériskolát be is szünteti, bizonyára méltányolni fogja a badacsonyvidéki

Taps.

Ebben a harmadik osztályu vasuti kocsi-ban invalidus katonák ültek, akiket az olasz front kórházaiból küldtek haza, összezsufolva a fapadokon, komolyan üldögéltek, pipázva, cigarettlizve, köpködvé, bakák, tűzerek, vadászok, szanitécek, egyiknek a keze hiányzott, a másiknak a lába, volt olyan is, császárszakállas tiroli szakaszvezető, kinek mind a két lábát levágták tőből. Lassan dőcögünk a krajnai hegyek között, kormos alagutakon, végtelen hidakon át, alig szól valaki, mert mit is mondjon az ember, amikor dalolva indul a háboruba és bénán érkezik vissza. A pipák szortyogtak, néhány faláb zörgött a padlón, egyszerre mélyen sóhajtott valamelyik, de nem volt visszhangja, a sápadt fejek busan lötyögtek tovább; még az ablakról sem kaparták le a zuzmorát, neveket sem rajzoltak rá, téli tájak, füstölő földek, behavazott erdők, nem érdekelték őket. Kilenc nyomorék katonára, számukra elmúlt a háboru. Balsorsuk, a kiállott szenvedések emléke, főképp a szemükben vert fészket, a kíváncsiság fénye, az életöröm csillogása és a remény halvány kékje kiveszett a tekintetükből. A szomszéd fülkében boldog, szabadságos honvédek daloltak, egyikük harmonikával kísérte, „megőlelem az anyám, hej megőlelem a babám, a kis házunk udvarán... erre ősszébb bujtak az invalidusok és szomorún, de engedelmesen bölintgatták a taktust.

Mellettem, a sarokban, sovány, csupasz-képi kis szanitéc ült, ballában csukaszürke

nadrágja be volt varrva, elhagyta valahol a lábaféjét. A nóta ritmusára ő is illette magát, de egészen másképp, mint a többiek. Ölébe vette a mankóját, átkarolta, akár egy táncosnőt, és ujjával dobpergést utánczott, a szájjával fütözött, két nagy füle függőn mozgott a különös zenekarhoz. Az invalidusok felvidultak, no, Adolf, táncolj egyet Adolf, biztatták. Előrehajoltak, a bénák feltápáskodtak, kör képződött Adolf körül.

A szanitéc a mankót a hóna alá vette, egyik keze a csipőjén, hivatásos táncosok könnyed mosolyával, a jobb lábával gíggelni kezdett. Volt ebben valami lealázó és mégis tragikus. Adolf behunyt szemmel verte a mocskos padlót, a robogó vonaton, látszólag mindenről megfeledkezve, kipirulva, a produkció gyönyörében ujjá-születve. A nevető és élvező arcok körében a szanitéc valamely vallási szekta örvényező papjának tetszett, amint izzadva, rogyogant térdekkel, elfulladó lélegzettel csak gíggelt rendületlenül, elfeledkezve rólunk, igazi művész, aki önmagát táncolja mámorba. Egyszerre azután nagyot toppantott és a helyére szédült. Az invalidusok tapsolni kezdtek, rangosan, méltósággal, a szanitéc lassu tempóban verték össze a tenyerüket, a bénák ép kezüket a térdükre ütögették, néhányan a sarkukkal dobogtak, mások a mankójukkal ütögették a padot.

Adolf a vállamra dült; behunyt szemmel fütelt a tapsra, az orra remegett, szivta magába, szagolta az elismerést, mint egy illatos virágot. És hogy bajtársai újra a füstbe bámészkodtak, hozzám fordult, egyetlen részvevő szívhez:

— Ugy-e jól táncolok?
Azután halkán, a fájdalomtól náthás hangon:

— Hátha két lábbal dolgozhatnék!

Akkor tapsoltak volna, más a hangja is, amikor két láb veri a parkettet. Egészen más! — tette hozzá még, mintegy önmagához szólva és a vak Milton reménytelensége csengett belőle. Szivaros gyerek volt egy éjszaki táncteremben, de mindig a parketre készült. Megint behunyta a szemét, bizonyára szépet álmodott. Látta magát frakkban, színes selyemruhák forgatagában, a keringő párok után úgy száll a pudert, mint a frissen esett hó a szivarban; asztalok, pezsgősvedrekben szegfűk és rózsák, sikoltozás, kacaj, falhoz vágott poharak, valcer, apacstánc, boszton. Oh, a harmadik osztály fapadján sántán, sajgó idegekkel is szépek az álmok. Sokan elaludtak közben. Adolfról megfigyelték a sánták és a bénák, aki ébren maradt, a saját bajára gondolt, hogyan fogadják otthon, asszony, gyerekek és mi lesz ezután?

Nagyobb állomásnál riadtunk fel, a szanitéc művész mosolyogva elszunyadt, dörzsöli a szemét, alig tér magához.

— Adolf, — mondom — jól aludtál?

Szünet. A szavakat keresi. Azután a két kezét a homlokára kulcsolja és úgy feleli szinte dalolva:

— Sikerem volt álomban, de még milyen siker, órákig tapsoltak, tudja, tomboltak nekem...

És már újra aludni, álmodni akar, szegény eltört trabuccó-szivar. (L. M.)

gazdák szerzetének ama együttes óhaját, hogy az említett fontos célt szolgáló intézményt fogja az iskola helyébe telállítani, amelyet a Gazdakör óhaj. Az intézmény székhelyül, tekintve a badacsonyi borvidék földrajzi elhelyezkedését, legjobban megfelelne Tapolca, hiszen ez a nevezett borvidék középpontja, amelyet a gazdák minden oldalról legkönnyebben elérhetnek.

Gyermekek.

Panaszok vannak, hogy a rossz gyermekek száma megint szörnyen szaporodik. A mi igaz. De az már rettenetesen nem igaz, hogy ebben az államban vagy a társadalomban valami mulasztása volna.

Ellenkezéleg. A háboru előtt sok mindenben hátra voltunk maradva, de egyben, a gyermekvédelem és oltalom dolgában nem voltunk.

Ma az állami menedékhelyeken és nevelésre kiadva, ugy tudom, jóval több mint 50.000 elhagyott, vagy szüleinél még nem hagyható gyermek élvezi az ország gondviselését. A mihez több gyermekvédő társaság is járul, nem beszélve a magánosokról és a most keletkező hadi árva-gyermekeintézetekről.

Ehhez még a magyar földművelőnép páratlan, szinte fonséges gyermekszeretete járul. Ilyen nincs több az egész világon és egymaga is dicsőséges bizonyítéka annak az ősrönek, ami ott lappang a mi nagyszerű népünk vérében.

Nincsen tehát abban a mondásban tulzás, hogy a mi a gyermek védelmét és javítását illeti, az egész művelt világon nem létesült valami szebb és lelkesebb szervezet, mint a miénk. És ugy kell lennie, hogy az istenek megirigyelték tőlünk ezt a már-már nem is emberi gyönyörűséget és büszkeséget. A háboru véres lába szörnyen végiggázolt ezen a mi remek virágoskertünkön is.

De azért ne tessék azt gondolni, hogy bárgyun hagyjuk magunkat. A rohamosan főlzaporodó árvák, elhagyott és nevelő híján maradt gyermekek nagy sokaságával is lehetőleg megbirkóznak ezek a mi kitünő intézményeink. Csöndes, látatlan tevékenység ez, de talán a legszebb a háboru charitatív munkájában. És ha nem húzódtott volna ennyire el a rémes háboru, nem is lett volna semmi baj. Bár hiszen nagy baj így sincsen. De e szörnyű dolgok szemmel látható logikája az, hogy egyre több az igazi nevelő nélkül maradt, elhagyott vagy elzüllött gyermek és így egyre több a gyermek-büntettes is.

Két tényezőt kell itt följegyezni, amelyet nem bírok elég szeretettel a tanító és tanár urak, szülők, gyermekbírák, patronusok, szóval mindazok szívére kötni, akik gyermekekkel foglalkoznak.

Az egyik az, hogy a férfi nevelőt, az apát, a férfi-gyámot, a tanítót stb. a serdülő fiúk nevelésénél a nő igazán sohasem pótolhatja. Ne is akarja. Legtöbb nő, kivált legtöbb gyöngeszívű anya egyáltalában nem tudja a hét éven felüli serdülő fiút nevelni, a tulajdon magát legkevésbé. A miből ne legyen azért harag, mivel viszont a serdülő leánykát meg a férfiak éppen ugy nem tudják nevelni.

Most már ebből azonnal kitetszik, hogy miért szaporodnak olyan rohamosan a gyermek-büntettesek. Az apa, fitestvér, sokfelé a gyám, a tanító, a tanár stb. fegyverrel, életével, vérével szolgálja a hazát, hódolat és dicsőség neki. Am a puha kezű anyának fittyet hány a vadabb serdülő fiu és csatangol. Romlik, vásik a többivel, a sokkal. Mert kemény kéz, türelmes lélek, vagy okos belátás és sok izzadás kell a fiugyermekek neveléséhez! Hát mivel ez most nincs, magától szaporodik a sok apró büntettes, kivált a városokban, ahol nagy az alkalom a romlásra.

A másik az, a mit hadi szuggesztiónak nevezek. Ha már Robinson Crusoe, tehát a hallgató, a halvány papiros-olvasmány is kimondhatatlan vágyat olt a serdülő lélekbe a tenger meg a kalandok után: mennyivel nagyobb csábító a véres háborus valóság, a miben élünk! A csapatok vonulása, dalolása, a sebesültek érkezése, a hőstettek meleg hire, vastag betűk az újságokban, a fényes kitüntetések, a lobogók, a győzelmek, a tanítók, tanárok lelkesítése, a felnőttek szenvedélyes beszédei és ezer mindenféle más. Valamit cselekedni, valami nagyot, valami rendkívülit: ime a gyermeki lélek áhitozása, szent utánzási ösztöne, a mi olykor rémes büntettekben, talán gyilkosságban tör magának utat, ha másképp nem lehet.

Hát most mit mondjak erre? Hiszen ugyis tudom, hogy nélkülem is mindenki mindent megtesz a gyermeki lelkek megmentésére. Azonban a háboru szenvedései közé tartozik ez is. Amennyiben nem segíthetünk rajta, el kell tűrnünk ezt is, jobbig. Mint annyi sok minden mást is, összeszorított fogakkal.

De ha valaki észreveszi, hogy a gondjaira bízott fiúk nagyon telve vannak háborus szusszal és hősi fenhéjazással, akkor annak mégis azt ajánlom: ne prédikálással iparkodjék beidőlni az ördögöt kiűzni. Ne szőljon semmit, azt is csak lassan mondja, hanem vigye el azokat a fiukat az Erzsébet kórházba, a kötözés óráiban. Majd meglátja milyen alázatosak lesznek egyszerre maguktól is azok a gyerekek.

K. G.

HIREK.

A

Balatonmelléki Takarékpénztárral Egyesített Segélyző Szövetkezet újonnan alakított XXII. osztályába a befizetések holnap délután kezdődnek.

Kinevezés. Dr. Alpár János badacsonytomaji körorvos, aki jelenleg a hajmáskéri cs. és kir. tartalékkórháznak vezető orvosa, népfelkeltő főorvossá nevezetett ki.

Halálozás. Mély fájdalom, súlyos vesztés érte Grünberger Bernátot, a tapolcai izr. hitközség főkántorát. Neje, folyó hó 3-án Budapesten, ahol súlyos bajára keresett orvoslást, életének 53. évében elhunyt. A jószágos asszony földi maradványát haza hozták s folyó hó 5 én nagy részvét mellett temették el. A bánatos férjnek és családnak nyújtson vigaszt a nagy fájdalomban az általános részvét, amely a szerető hitves és gondos anya elhunytá alkalmából megnyilvánult.

A koronázás megünneplése a polgári fiúiskolában. A polgári fiúiskolában f. hó 3-án d. e. 9 órakor a koronázás emlékére iskolai ünnepélyt rendeztek, melynek programját a következő volt: 1. Himnusz. Stephaneck János énektanár veretésével énekelte az ifjuság. 2. Igazgató méltatta a nap jelentőségét. 3. Bencsik János III. o. tanuló elszavalta Pap Zoltánnak Áldassék a király c. költeményét. 4. Barabás József tanár ismertette IV. Károly Ófelsége által kiadott „Népeimhez” c. szöveget és a hitlevelet, majd fejtegette a koronázás nagy jelentőségét. 5. Schöffner László IV. o. tan. szavalta Kozma Gyulának „Dal a királyra” c. költeményét. 6. Az ifjuság elénekelte a Szöveget.

Alakulnak a központi szeszifőző szövetkezetek. A szeszifőző szövetkezetek alakulása az ország egyes borvidékein élénk mozgalomra indította a gazdákat. Nap-nap után olvashatjuk, hogy kisebb-nagyobb vidékek gazdái tömörülnek a központi szeszifőző szövetkezetek megalakítására. És nagyon helyesen. Mert hiszen a bortermelők, a kisistők megszüntetésével, legjövödelmezőbbben és legcélravezetőbben ez

uton értékesíthetik a bortermelés mellett annak melléktermékét, a törkölyt és seprőt. Amely vidéken a gazdák a saját jól felfogott érdekükben ezt megértik és megértették, ott már is megalakult a szövetkezet és kérelmezték annak jóváhagyását. — A badacsonyi borvidék gazdái érdekében már a rendes mederbe folytak ez ügyben a munkálatok. Aki még nem részvényes, iparkodjék minél előbb részvényt jegyezni, hogy így a maga, mint az egész vidék érdekében hozzájáruljon az üdvös és hasznos intézmény minél szélesebb mederbe leendő munkálkodásához. A szomszédos Veszprém vármegyében Enyingen, Siófokon, Fokszabadin, Balatonkenesén, Devecserben, Bakonyszentlászlón és Várpalotán indult meg a mozgalom a szeszifőző szövetkezetek szervezése érdekében.

A jegyzői díjak felemelése. A drágasági viszonyokból kifolyólag Zalavármegye törvényhatósági bizottsága, a vármegye területén működő jegyzők magánmunkálatairól alkotott szabályrendeletben megállapított díjakat 30 %-kal emelte, a napi- és fuvardíjak, valamint az általános emelését az egyes községeknek pártolólag ajánlja. Minthogy a megélhetési viszonyok nehézségei az egész vonalon érezhetők, különösen érezhető a készpénzfizetésű tisztviselőknél, mint a jegyzőknél is, azért nagyon is indokolt a vármegyének a jegyzők érdekében hozott eme határozata.

A nikkell huszfilléreseket később is beváltják. Tudvalévő, hogy az Osztrák-Magyar Bank január elsejétől beszüntette a forgalomból kivont huszfilléresek beváltását. A közönségnél még igen sok huszfilléres van, amelyet hanyagságból nem váltottak be s az a hiedelem támadt, hogy ez most teljesen értékét veszti. A dolog nem így van. Január elsejével a nikkell huszfillérest csak a forgalomból vonták ki, azonban az értékét nem vesztette el, március 8-ig az adóhivatal, a hivatalos órák alatt, fizetésként elfogadja és beváltja. A huszfillérest a kereskedők is elfogadhatják még, csak urya nem hozhatják forgalomba, hanem összegyűjtve be kell cserélniök.

Történelmi képek. A vallás és közoktatásügyi miniszter a gazdasági és iparos tanonciskolának is engedélyezte ugyanazokat a történelmi képeket, melyeket az összes elemi iskoláknak megküldött.

Lesz rézgálic. Szinte ideges türelmetlenséggel érdeklődnek szőlősgazdáink, hogy lesz-e az idén megfelelő mennyiségű gálic és hogy az kellő időben lesz-e szétosztva? A gazdák élénk érdeklődése nagyon is indokolt, mert hiszen vidékünk szőlő, illetőleg bortermésének biztosítása függ a peronoszpóra elleni védekezéshez szükséges gálic kellő időben és mennyiségben leendő beszerezhetőségétől. Másrészt a múlt években a gálic nehézkes és költséges beszerzése még jobban fokozza a szőlőbirtokosok ez irányú mozgalomát, különösen akkor, midőn a bor értékesítése a nem remélt fokot érte el. Megnyugvással vehetik a bortermelők a napilapokban a múlt héten hozott ama hírt, hogy a földművelésügyi miniszteriumnak a folyó évi permetezés céljaira máris 300 vagon rézgálic áll rendelkezésére. Ez a mennyiség már készen van, részint itt benn az országban, részben pedig még a külföldön. Ennek a gálicnak a szétosztása már január-februárban meg fog kezdődni. Ezenkívül a további rézgálicmennyiségek beszerzése is folyamatban van. A miniszterium által kiosztandó gálic ára még nincs megállapítva, de a jelenlegi viszonyok közt bizonyára oly mérsékelt lesz, hogy kétségkívül lényeges befolyással lesz azoknak a hihetetlen magas áraknak a csökkentésére, amely árakon a kereskedelmi forgalomban lévő rézgálicot az utóbbi időkben árusították és minden esetre tartozkodóvá fogja tenni a szőlősgazdákat az ilyen magas árú rézgálic vásárlása tekintetében. — A múlt évben a vármegye alispánja, a gálicnak a tapolczai járásban való szétosztására felhívta a Tapolczavidéki Gazdakört, amely azonban, tekintve az előreláthatott nehézségeket, nem akarta az eset-

leges kése magára vo községi me jára, megk mint a g vállalja, a szétosztás

A Tapo helyzete. nekültek k december rácsonyra lapunk sz sülünk, a meleg csa nuktól kir rombolt ri a Karácson tett bizal jövő remé megnyugva csony est indit föl nyugodt, négy pusz kal, ablak szobára s ételt nyujt lehet "... Tapolcza áldását ke menekülte cselekedet jöszivüség

Tegnap szöntével amely eb napig tart fagyott és hogy igaz majdnem kisüt is a újabb bo tavaszi ég januárban amikor már előtt már mulatságo szerephez csöndes, senkinek s Miként 1 idén is ha hosszú m talán nem amikor a kereste és és az élve tekintetéb egyesegy akik egyál által o oz Ez a mos módon ar rólag a fa csakis tán más bünyő nak. Enne fogásnak az lesz, h szerényen és hölgye szítónak b a táncolás és frivol azokban t tapsolni v

Milyen megijedni évi naptár ki és felh hogy lesz lesznek e mai nap, főre esik, lesz, tová kösdkor ünnepek az lesz a ünnepe, a szóval mi ránt: a b ott van a közt. Vaj

leges késelemért a gazdák neheztelését magára vonni, most azonban a Gazdakör, községi megbizottainak egybehangzó óhájára, megkeresi a vármegye alispánját, hogy mint a gazdák szervezete, készségesen vállalja, a gazdák bizalmából, a rézgálic szétosztását.

A Tapolczán volt lupényi menekültek helyzete. Két család volt az erdélyi menekültek közül Lupényből Tapolczán, akik december 15-én vettek búcsút tőlünk. Karácsonyra haza érkeztek Lupénybe, de mint lapunk szerkesztőjéhez írt soraikból értesülünk, a szeretet szent ünnepét nem a meleg családi otthonban, hanem a mindenütt kirabolt, megfosztott, szédült, szétrombolt rideg falak között, de mégis, mint a Karácsony családja írja, „a jó Istenbe vetett bizalommal és a szebb, boldogabb jövő reményében, az Isten akaratában való megnyugvással” — töltötték a szent karácsony estét. — Szánalmas keserűséget indít föl bennünk a levél. „Kényelmes, nyugodt, otthonias hajlékunkból csak a négy pusztá falat találtuk, betörtött ajtókkal, ablakokkal s nem találtunk jó meleg szobára s nem volt, aki egy kevés meleg ételt nyújtott volna, — a képet leírni nem lehet”... Hálás szívvel emlékeznek meg Tapolcza közönség jó indulatáról, Isten áldását kérve mindazokra, akik velük, a menekültekkel, a felebaráti szeretet nemes cselekedetét gyakorolták és a nehéz napokat jószívűségükkel elviselhetővé tették

Tegnap volt Vízkereszt s annak beköszöntével ismét aktuálisá válik a farsang, amely ebben az esztendőben negyvenöt napig tart. Más időkben ilyenkor már vígan fagyott és nagyban folyt a korcsolyás, hogy igazi térlől tegyen bizonyosságot. Most majdnem heteken át esik az eső és ha kisüt is a márciusi erejű nap, mihamar újabb borulás következik, hogy itt-ott tavaszi égzöngést és villámlást produkáljon, januárban szokatlan záporosókkal. És amikor a boldogabb időkben Vízkereszt előtt már valóságos naptára volt a farsangi multságoknak s tucatonként jutottak szerephez a bálynyák, addig most minden csöndes, jelétül annak, hogy ugyszólván senkinek sem jut eszébe elittbálók rendezni. Miként 1915-ben és 1916-ban, úgy az idén is hangtalan és szomorú lesz a farsang, hosszú negyvenöt napon keresztül. És talán nem árt följegyezni, hogy akkor, amikor az emberek, boldog-boldogtalan kereste és keresi ma is a szórakozásokat és az élvezeteket, csakis a táncmultságok tekintetében rendeznek nagybőjtöt, mintha egyesegyedül ez volna a tilos azok előtt, akik egyáltalában nem respektálják a háború által okozott tragédiákat és borzalmakat. Ez a mostani nagy tusakodás csodálatos módon arra bírta a halandókat, hogy kizárólag a farsanggal álljanak hadilábon és csakis tánc ellen foglaltassanak állást, minden más bűnös csuhajózást megengedve maguknak. Ennek a furcsa és föltte különös fölfogásnak a következménye persze most is az lesz, hogy a hangos és a bálos farsang szerényen meghuzza magát s azok az nra és hölgyek, akik izléstelennek és visszataszítónak bélyegzik a mai viszonyok között a táncolást, a sok tekintetben lármásabb és frivol mulatóhelyeket töltik meg, hogy azokban tapsoljanak a nem mindig megtapsolni való dolgoknak.

Milyen lesz az ujesztendő? Ne tessék megjedni, nem jósolgatni akarunk. Az 1917. évi naptárból csupán néhány adatot veszünk ki és felhívjuk jó előre olvasóink figyelmét, hogy lesz elég pihenő nap. Kettős ünnepek lesznek ebben az évben a tegnapi és a mai nap, Szent István napján, amely hétfőre esik, kisasszonykor, amely szombaton lesz, továbbá természetesen husvétkor, pünkösdkor és karácsonykor. A naptárakban az ünnepek közé egyet nem vettek fel, pedig az lesz a legnagyobb ünnepünk, a világ ünnepe, a keresztény, zsidó, mohamedáné szóval minden vallásu hadviselő népé egyaránt: *a békekötés napját*. Pedig bizonyosan ott van az a bizonyos nap az év 365 napja közt. Vajjon kitudná megmondani, melyik

lesz az a nap? Érdemes még megemlíteni, hogy az újév rendkívül gazdag lesz a nap és holdfogyatkozásban mi is látni fogunk. Január 23-án ugyanis részleges napfogyatkozás lesz, amely reggel háromnegyed hétkor fog kezdődni és délelőtt egynegyed tizenegykor ér véget. A farsang január 7-től február 20-ig tart, tehát 45 napig, de bármily hosszú legyen, az idén is nyomtalanul fog elmúlni. De azért nem kell busulni, reményelni kell, hogy ebben az évben lesz még bor, buza, békesség és tánc.

Nyilvános köszönet. A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókja javára adakozni kegyesek voltak: *Virius Vince* ur Balaton-szepezdről 200 koronát, *N. N.* 200 koronát, *Hertelendy Ferencné* urnő Lesencetomajról 120 koronát, mint a nevével ágyalapítvány két havi részletét, *Szintén József* ur 20 koronát, *Rónay Pál* ur 10 koronát, *Schwarz Jakabné* urnő 10 koronát és *Berger Manó* ur 10 korona szakértői díját. Kegyes adakozók fogadják hálás köszönetünket.

Az Elnökség.

A Tapolczai Takarékpénztár Részvénytársasággal Egyesített Kölcsönös Segélyző Szövetkezet XI. osztályzatába a befizetések holnap délután kezdődnek.

A Balatoni Villamosművek új részvénytársasága február 18-án alakul. Ismeretes e lap olvasói előtt a Balatoni Villamosművek Részvénytársaságának ügye. A Balaton zalai partján, Aszófőnél 1913-ban a Hazai Villamosági r-t. által épített és kezelt villamosművek tökéhiány miatt nem fejlődhetek. Ezért a balatoni kultusz fejlesztő Balatoni Szövetség másfélmillió korona tőkével részvénytársaság alapítását kezdeményezte, amely mint a Balatoni Villamosművek Részvénytársaság az aszófői telep állandó üzembentartását és az egész mű nagyarányú fejlesztését lenne hivatva végezni. Az első alakuló közgyűlésig azonban az egy milliót alig meghaladó összeg jegyzékét sikerült biztosítani, amikor a részvényjegyzési terminust 1917. január 31-ig prolongálták. Még majdnem teljes egy hónap választ el bennünket ettől a terminustól, de értesülésünk szerint a nagyrahivatott részvénytársaság megalakítása immár biztosítva van és az alakuló közgyűlést is kitűzték és pedig f. évi február hó 18-ára Budapestre.

A Balatoni Villamosművek r-t-nak a balatoni kultusz fejlesztése szempontjából való rendkívüli hivatottságáról az alábbiakat írja ennek az ügynek egy igen alapos ismerője:

A balatoni villamos üzem kiterjesztésének szinte határtalan tere van. A Balatonvidék ma is elsőrangú idegenforgalmi hely és a mai napon 40 fürdőjével az ország legnagyobb fürdővidéke. A fürdő- és nyaralótelepek száma szinte évről-évre nő és nincs éppen messze az az idő, amikor szebbnél-szebb villák és nyaralóhelyek összeérve, pompás, szép koszoruként övezik kincses, nagy vizünket. Ott, ahol az idegen forgalom nő és terjeszkedik, ott a vagyoni helyzet is kifogástalan. Tehát a beruházásra nemcsak az alapok, hanem a feltételek is megvannak.

A környék gazdasági mindjobban térnek át a belteresebb gazdálkodásra, a gépek használatára; ezek működésben tartására mind nagyobb mértékben szükséges a kedvező feltételek mellett nyert hajtóerő, nem is szólva arról, hogy a fürdők is egy másútan rendezkednek be a fejlett igények követelményeire. Alkalmasint rövid időn belül az összes balatoni fürdők csatornázással és vízvezetékekkel lesznek elátva, ami

nehezen volna megoldható, hogyha az olcsó és biztos hajtóerő rendelkezésre nem állana.

A villamosművekhez elsősorban a közvetlen parti községeket és fürdőket kapcsolják. Azután a szomszéd községek és a további községek bekapcsolása fog megtörténni. A tervezet szerint mintegy háromszáz község bekapcsolása lesz lehetővé téve a Balaton két parvidékén és ezentul is. Hogy ez a nagy üzem ekkorra mikor fog kifejlődni, előre nem tudhatjuk, de a tervezetek iránt való igen meleg érdeklődés azt látszik igazolni, hogy a balatoni villamosművek a legnagyobbak egyike az ország e nemű vállalatai között.

Öngyilkosság reménytelen szerelem miatt. A tihanyi öbölben egy 18—20 év körüli urias öltözékű leány holtestét húzták ki a halászok. A holtest 24 óráig lehetett a vízben, a ruhadarabok közt levelet találtak, amelyben a szerencsétlen teremtés bejelent, hogy öngyilkosságot követ el, mert nem tudja átélni, hogy kedvesét elszakasztották tőle. A leány személyazonosságát a levél dacára sem lehetett megállapítani, mert a borítékot nem címezte meg, se a nevét nem írta alá.

Községi gyűlés. Tapolcza nagyközség képviselőtestülete tegnap, folyó hó 6-án tartott gyűlésén tárgyalta a Ganz átiratát, amelyben a reá kirott 1000 korona bírságot elengedni kéri, kérelmében mentő körülményeket sorol fel. A képviselőtestület tekintve nemcsak a multban, de a jelenlegi világitási misériákat, ragaszkodik az 1000 korona bírság megfizetéséhez. — A fogyasztási adó ügyében jelenti főjegyző, hogy ez ügyben kötött szerződés jóváhagyatott, a fogyasztási adót ezentul a község kezeli, a munkálatokat főjegyző és pénztáros végzi egyenkint 500—500 korona tiszteletdíjért, amely a községre semmi terhet nem ró. A képviselőtestület az előterjesztést helyeslőleg tudomásul veszi. — Kiutalja a hadifogyók eltartásánál felmerült 1092 K 24 fillér hiányt. Együttal elhatározza, hogy a tavaszi, illetőleg a nyári munkálatokra még 70 foglyot kéri. — Az előjáróknak a rekvirálásnál fölmerült napidíjait 5 koronára, nemkülönbön a rekvirálásnál közreműködő katonák ellátási díját 4 koronára emeli. — Rokob Kálmán kérvényére a mozi helyiség részére kályha beszerzését határozza. — Sásdi István indítványára utasítja az előjáróságot, hogy vizsgálja meg vajjon a puszkaporos torony mellett vezető ut dülő ut, vagy csak gyalogut.

A mezitlábos gyermekek részére a „Tapolczai Kath. Jótékony Nőegylet” ujabban ismét 10 pár cipőt küldött a tapolczai rom. kath. elemi iskola tantestületéhez, akik azokat, a még mezitlábos szegény tanulók között szétosztották. A Nőegyletnek az iskola szegény tanulói iránt tanúsított eme jószívűsége és ajándékkészségeért a szegény tanulók nevében is hálás köszönetet mond az iskola tanítótestülete.

Koronázási ünnepélyek az iskolákban. Minthogy a koronázás napja a karácsonyi szünetekre esett, azért a közoktatásügyi miniszter a koronázás megünnepelesére a szünet utáni első tanítási napot rendelte. Ehhez képest a helybeli iskolákban folyó hó 3-án, ének és szavalatok, alkalmi beszéd keretében ünnepelték meg a koronázás napját.

Gazdaköri gyűlés. A Tapolczavidéki Gazdakör igazgatóválasztmányja Takács Jenő alelnök elnöklésével folyó hó 4-én tartott gyűlésén a lapunk más helyén, a vincellériskola ügyében hozott határozatán kívül elhatározta, hogy vetőburgonyát kérelmez. Weiler Kálmán indítványára elhatározza, hogy kérvényt intéz az alispánhoz, hogy járásunkban, tekintve a gyenge burgonya-termést, azt ne rekviráltassa, továbbá kérelmezni fogja a közszükségleti és ipari cikkeknek rekvirálását és maximálását. Handlery Gusztáv indítványára pedig kéri a gazdakör a főszoigabíró, hogy állapítsa meg a fuvardíjakat, napszámokat és az ellene vétőket kihágás címén büntesse. Végül a községi megbizottak indítványára felkéri alispánt,

hogy a folyó évben érkező galic szétosztásával a tapolczai járásban a gazdakört bizza meg.

Tapolcza népesedési mozgalmá az 1916. évben. Tapolcza nagyközség mult évi népesedési mozgalmá a megelőző évekhez képest ismét visszaesést mutat. Az alábbi adatokat az anyakönyvi hivatal kimutatásai-ból vettük. Ez szerint az 1916. évben a születések száma 108, (1915-ben 177) amely vallás szerint a következőképp oszlik meg. Rom. kath. férfi 52, nő 47, izr. férfi 1, nő 3. 1 gör. kel. fiu, 1 ág. h. ev. leány, 2 ref. leány és 1 felekezetenküli fiu. A születések száma 69-el csökkent a megelőző évhez képest, ami természetesen a háborúnak tulajdonítható. A halálozások száma 129, (1915-ben 166) mely szám így oszlik meg: Rom. kath. férfi 57, nő 53, izr. férfi 7, nő 6, ref. férfi 2, ág. h. ev. férfi 1, nő 1, gör. keleti férfi 1. A halálozások száma tehát kedvezőbb jelenséget mutat, mert 37-tel kevesebb a megelőző évinél. A házasságkötések száma 17-re apadt (a békében 60—70) és pedig 12 rom. kath. férfi kötött házasságot rom. kath. nővel, 2 izr. férfi izr. nővel, egy ref. férfi rom. kath. nővel, egy g. kel. férfi rom. kath. nővel és egy izr. férfi rom. kath. nővel. Az anyakönyv tehát a békeidőhöz hasonlítva lényeges változást tüntet fel, ami a jelenlegi háborus viszonyok között érthető is.

A Tapolczai Rétlecsapoló Társaság folyó hó 5-én tartotta Mojzer Endre elnök elnöklésével rendes évi közgyűlést, amelyen a kulturmérnöki hivatal részéről Rieger Antal főmérnök volt jelen, továbbá a társaság tagjai 76 szavazattal. Pénztáros jelenti, hogy a rét csatornáit a mult évben is tisztogatták. Ennek tudomásul vétele után elhatározták, hogy a szenkuti ér a Pallathidtól lefelé a vitai gyalogutig mélyítendő lesz, mire a vasut e szakaszát is munkába veszik. Tudomásul veszik az igazgató által előadott ügykezelést, továbbá az 1916 évi számadást 3172 K 68 fillér bevétellel, 2448 K 82 fillér kiadással és 723 K 86 fillér pénztári maradvánnyal. Megállapítja a közgyűlés a díjhátralékok kivételét. Előterjeszti igazgató az 1917. évi költségvetést, mely szerint 3047 K 96 fillér bevétellel szemben 4295 K kiadás mutatkozik, s így fedezetlen 1247 K 04 fillér. A költségvetést a közgyűlés helyeslőleg tudomásul veszi és elfogadja, egyben elhatározza, hogy 504 hold területre, holdankint 2 K 50 fillért vet ki és szed be. A területek kiigazítására kiküldött bizottság megállapította, hogy Frisch László 4 hold 150 □ öl rétbirtokából csupán 600 □ öl esik az érdekelt területébe s azért ennek megfelelőleg állapítja meg a díjakat visszamenőleg is. Elhatározza, hogy a Balaton-parti vasut melletti anyagok tisztogatását kérélemzik az osztálymérnökségtől, továbbá, hogy a két hatosi malom között a gát északi partján uttöltést létesít. A tisztikar és választmány három évi megbízatása lejárt, megtartja a tisztújítást, amelynek értelmében megválasztották: Elnökül Mojzer Endre, alelnökül Tibola János, számvizsgálókul Frisch László, ifj. Lessner Mór és Mayer János, a választmány tagjaikul, Aranyodi János, Takács Jenő, Ley József, Bóday Lajos, Huppán Gyula, Hirsch Lipót, Hobok Dávid, d. Kovács Vilmos, Barabás János, Takács István, Szollár Gáspár és Komjáthi Lajos.

Kiadó

2 szobából és mellékhelyiségekből álló lakás május 1-re

özv. Gréber Sándornénál
Bacsanyi János utca 21.

KÖZSÉGHAZABÓL.

Hirdetmények.

Miniszterium 4.470 számú rendelete szerint a tüzelő és világító anyagokkal a legnagyobb takarékosagra kell szorítkozni. Nyilvános helyiségekben a világítás $\frac{1}{3}$ -ra szállítandó le. Magánlakásokban stb. egy lámpa égetendő, az is lehető legrövidebb időre szorítandó.

Vendéglők, kávéházak stb. éjjel 11 órakor bezárandók, reggel 5 óra előtt ki nem nyithatók.

Nyílt árusítási üzleteket (boltok) az azokhoz tartozó iroda es raktár helyiségekkel együtt január és február hónapokban esti 7 órától reggeli $\frac{1}{2}$ 8 óráig, március és április hónapokban esti 7 órától reggeli $\frac{1}{2}$ 7 óráig, az olyan üzleteket pedig, amelyekben tulnyomóan élelmi vagy egyedárusági cikket árusítanak január és február hónapokban esti $\frac{1}{2}$ 8 órától reggeli 7 óráig, március és április hónapokban pedig esti $\frac{1}{2}$ 8 órától reggeli $\frac{1}{2}$ 6 óráig zárva kell tartani.

Étkező és szórakozó, valamint az üzleti helyiségek külső megvilágítása, továbbá név és cégtáblák kivilágítása és általában reklám célokat szolgáló világítás tilos.

Ezek áthágása 2 hónapig terjedhető elzárás és 600 korona pénzbüntetéssel büntetettik.

22—917.

Köteles a magános, gyártó vagy kereskedő a birtokában levő fürdőkályhálya rézből készült víztartó hengerét a főszolgabíró urnál a nálam átvehető nyomtatványon bejelenteni január 15-ig, ellen esetben 2000 kor. büntetésre es hat havi fogságra lesz elítelve.

27—917.

Felhívják a háztartások, vendéglők és mészárosok, hogy a csontot ne dobják el, hanem gyűjtsék össze és adják el házalónak vagy csontvásárlással foglalkozó kereskedőnek.

Értesítjük a közönséget, hogy a fogyasztási adót a község kezeli, — tehát a fogyasztási adót ezután a község házában kell a délelőtti hivatalos órákban a pénztáros kezére fizetni.

23—917.

Értesítetik a conventiós cselédet, vincellért tartó közönség, hogy a conventió nagyságát azon községi jegyzőségél jelentse be, ahol a cseléd vagy vincellér lakik, mert ott lesz megállapítható, hogy a cselédnek mekkora a családja s ott lesz tőle a feleslege regvirálható, tehát nálam csak a Tapolczán lakó cseléd conventiója jelentendő be.

Tapolcza, 1917. január 6.

Horváth Jenő
főjegyző.

Pártoljuk a Vörös-Kereszt Egyesületet!

Arany János utca 12. számú

házzamat eladom

Hirsch Dávid
Tapolcza.

Csizmazia István nyugalmazott kalauz

a vendék-hegyi szőlőjét és a
mogyorósi utcában levő

HÁZÁT

szabadkézből eladja.

Vaskereskedő, lakatos és bádigos
tanulók felvétetnek
STEINER ZSIGMOND
vaskereskedésében.

Tapolczán, a főutcán egy

beszálló vendéglő

nyári kerttel szabadkézből

ELADÓ.

Bővebbet:

WEISZ DÁVID tulajdonosnál.

A

„TAPOLCZAI LAPOK”

ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre K 10

Fél évre K 5

XXVII. év

1917.

ÉVES HIRDETÉSEK
JUTÁNYOS ÁRON

Arany János-utca 26. sz. alatt levő

HÁZUNKAT

szabadkézből eladni

szándékozunk.

Bővebbet: Szollár testvéreknél.

Nyomatott
LÓWY B. könyvnyomdájában,
Tapolcza.

T

Előfizetési ár:
negye

AZ ÖZVEG
Üdvözlő leve

A felséges
sebben elhat
koronájával
alkalmával s
üdvözlő soro
országát. Az
nek terjeszté
talra bizta,
kitüntető kéz
bocsátja ors
koronázás na
gettetnek é
elküldi min
alkalomból l
az elesettek
javára.

Kedves er
hazafias fele
az, aki a
jelzett kirá
levelező lap

Lapunk
vállalja a
akik az eml
megküldetni
lefizetése n
cimüket, an
a vármegy
Hadsegélyz
aki azután a
cimezve, m

Apró c

A kilenced
Danninger G
meggyőződés
szolgált a h
ból is el kel
szomorú visz
nem akart sz
nazarénusok
majd olyan
melynek tila
mester, hogy
látta senki p
volna olyan
vagy csibuk

Az öreget
tökéletesnek
nagyon goro
bibliai idéze
jámbor imán
egyik alkalm
miatt károm
lstennél ker

— Uram,
ndja mit cs

Hogy a h
már nem vo

A bakák
mire nem n
azt fejtegett
mind ilyen

Gáspár a
— Hát n
nem jó vol